

בענין בקשה לפטנט מס' 37746

בפני רשם הפטנטים, המדגמים וסימני המסחר

המבקשת: Honeywell Inc.,

באמצעות זליגסון את גבריאלי עורכי-דין ועורכי פטנטים.

פטנט - תכנות למחשבים - כשירות לפטנט - שלבים מחשבתיים - המצב בארצות שונות - יישום מעשי של האמצאה.

בקשה להתקן אלקטרוני (מחשב) המורכב במטוס והמיועד להציג לפני הטייס על מסך טלביזיה את המסלול התאורטי של טילים בהנחה שהטייס היה יורה אותם. הבקשה מתייחסת בעיקרה לתכנות למחשבים. הוחלט לפסוק לטובת המבקשת מחמת הספק, ומבלי לקבוע הלכה לענין כשירות לפטנט של תכנות מחשבים, וזאת מאחר ונמצא שיש לאמצאה יישום מעשי בכך שע"י שימוש במחשב (להבדיל מחישוב בעזרת נייר ועפרון) יש חסכון בזמן; והטייס זקוק לזמן מינימלי לצורך החישוב כי אחרת מטוס האויב לא יהיה יותר באותו מקום שהחישוב הנ"ל התבסס עליו.

ה ו ח ל ט :

1. בעולם הרחב טרם הגיעו להכרעה חד-משמעית האם תכנית למחשבים מהווה נושא כשיר לפטנט.
2. בבריטניה נהוג להעניק פטנט למחשבים מתוכנתים כאשר הדגש הוא יותר על הניסוח המילולי של התביעה מאשר על תכנה, אך עד היום לא ניתנה החלטה בנושא זה על ידי בית הלורדים.
3. אוסטרליה אינה מעניקה פטנטים למחשבים או לשיטות שעיקרן תכנות.
4. בשוויצריה ובאוסטריה סירב בית המשפט להעניק פטנט על שיטות חישוב.
5. בחוק הצרפתי יש הוראה מפורשת הפוסלת תכניות למחשבים.
6. הצעת חוק הפטנטים, תשכ"ה מסתמכת בין היתר על הצעת האמנה בדבר הפטנט האירופי והאמנה כוללת הוראה מפורשת הפוסלת תכניות למחשבים.
7. בארה"ב, לכתחילה לא נתנו פטנטים על תכנות, על יסוד הדוקטרינה של "השלבים המחשבתיים". תורה זו בוטלה בשלב מסויים ולאחר מכן הוחייתה מחדש, דהיינו לא יינתן פטנט אם מדובר באמצאה שעיקרה בשלבים מחשבתיים.

8. יש חשיבות לשאלה עד כמה יש יישום מעשי לחישוב נשוא האמצאה, להבדיל משימוש בה לצרכי מחשב בלבד.

ה ח ל ט ה :

1. בקשה זו מתייחסת להחקן אלקטרוני (מחשב) המורכב במטוס והמיועד להציג לפני הטייס על מסך טלביזיה את המסלול התאורטי של טילים בהנחה שהטייס היה יורה אותם; כל זאת כמובן מבלי שהטייס יורה למעשה שום טילים. החצוגה מיועדת לאפשר לטייס לתמרן את מטוסו כדי שהמסלול המופיע על המסך יחצה את מסלול מטוס האויב ואז הטייס יורה למעשה את הטילים שיפגעו במטוס האויב. האמצאה מופנית בעיקרה לפעולת המחשב כמשתקף מהתביעה 1 של הבקשה :

Apparatus for providing in a real or simulated aircraft a display showing the locus of the present positions which a stream of hypothetical projectiles previously fired from the aircraft would appear to have as viewed from the aircraft, comprising an electronic computing system which in operation: -

- (a) repetitively computes for each hypothetical projectile a first three-dimensional vector quantity representative of the distance between the position of the aircraft when the projectile was fired and the present position of the aircraft.
- (b) repetitively computes for each hypothetical projectile a second three-dimensional vector quantity representative of the distance between the position of the aircraft when the projectile was fired and the present position of the projectile.
- (c) computes from each first and second vector quantity a third three-dimensional vector quantity representative of the distance between the present position of the distance between the present position of the aircraft and the present position of the projectile.
- (d) computes the co-ordinater of the head of each third three-dimensional vector quantity in a cartesian system having a plane normal to the direction in which the projectiles were fired from the aircraft, and

(e) causes a trace to be produced on a display unit in the aircraft, which trace represents the locus of the positions in the said cartesian system of the heads of the third three-dimensional vector quantities.

2. במהלך בחינת הבקשה השיג הבוחן כלפיה השגה כי הבקשה אינה ממלאת אחרי הוראות הסעיף 3 לחוק הפטנטים, תשכ"ז-1967 (להלן - החוק), שכן הבקשה מתייחסת בעיקרה לתכנות למחשבים, נושא שלדעתו אינו כשיר לפטנט. הבוחן טען כי התביעה 1 הנ"ל מתחלקת לשני חלקים: החלק הראשון הכולל את המשפט הראשון המגדיר את מטרת האמצאה ואת השלב e והחלק השני הכולל את שלבי החישוב עד d. החלק הראשון אינו חדש לאור המתואר בפרסום קודם (Aviation Week & Space Technology, 17/8/70, Pages 40, 41, 43, 44) החלק השני לכאורה חדש אבל השלבים a עד d שבו אינם מגדירים שום מבנה אלא מגדירים פעולות מתמטיות פשוטות ביותר של חישוב שני וקטורים המייצגים את המרחקים בין שתי נקודות (שלבים a ו-b), פעולת חיסור בין שני הווקטורים הנ"ל (שלב c), ופעולת חישוב הקואורדינטות של הווקטור שהתקבל מפעולת החיסור. שלבי חישוב כאלה מהווים פעולה שכלית ומכונים בספרות הפטנטית "שלבים מחשבתיים" (mental steps) ואינם נושא לפטנט. לשון אחרת, מטרת השלבים a עד d להזין מחשב ידוע בתכנית. שלבים כאלה, לטענת הבוחן, אינם מוסיפים שום הגדרה מבנית להתקן המוגדר בתביעה 1, כך שתביעה זו מתבטאת למעשה במחשב ידוע, שמטרתו ידועה, הפועל לפי תוכנית מסוימת המוגדרת בשלבים a עד d. הבוחן רשם לפניו את הודאת בא כוח המבקש (במכתבו מיום 16.5.73) כי כך הדבר. המבקש הודה גם כן כי בפרסום שצוטט מתואר מחשב להשגת מטרת האמצאה אם כי השלבים a עד d לא הוזכרו שם, ושלבים אלה מהווים את עיקר האמצאה.

3. הבוחן טען כי הסעיף 13 לחוק מקביל מהותית לסעיף 101 של חוק הפטנטים האמריקאי ולכן יש יסוד לפרשוכפי שפירשו את הסעיף 101 בארה"ב. הבוחן הסתמך על החלטת בית המשפט העליון של ארה"ב בענין Gottschalk, Comr. Pats v. Benson et al (1972) 175 USPQ 673 (Supreme Court) Reversing In re Benson and Tabbot (1971) 169 USPQ 548 (CCPA).

שחוזר בהמשך כהחלטת Benson 2 לפיה שלבים מחשבתיים אינם נושא לפטנט ובלשון השופט דגלאס:

"It is conceded that one may not patent an idea. But in practical effect that would be the result if the formula for converting binary code to pure binary were patented in this case".

בזמן הבירור לפני הסתמך הבוחן על החלטה אמריקאית נוספת של בית המשפט לערעורים בענייני מכס ופטנטים (להלן - C.C.P.A.) בענין (CCPA) 178 USPQ 35 (1973) In re Christensen. שם דנו בשיטה למדידת נקבוביות האדמה שהשלב העיקרי והחדש שבה היה שלב הישוב, ה- CCPA החליט כי שיטה כזו אינה עונה על הוראות הסעיף 101 וקבע:

"The issue considered by the Supreme Court in Benson was a narrow one, namely, is a formula for converting binary coded decimal numerals into pure binary numerals by a series of mathematical calculation a patentable process? The issue before us in the instant case is also a narrow one, namely, is a method claim in which the point of novelty is a mathematical equation to be solved as the final step of the method, a statutory method? We follow the Supreme Court in concluding that the answer is in the negative. Given that the method of solving a mathematical equation may not be the subject of patent protection, it follows that the addition of the old and necessary antecedent steps of establishing values for the variables in the equation cannot convert the unpatentable method to patentable subject matter".

הבוחן טען שקביעה זו כוחה יפה לגבי הבקשה דנן שבה רק השלבים a עד d שונים מן הידע הקודם ומהווים שלבים מחשבתיים שאין בכוחם להצדיק מתן פטנט. כמו כן, טען הבוחן, וטענה זו לא הוכחה, שהבקשה אינה מוגבלת למחשב מיוחד במבנהו, אלא שאפשר להשתמש בכל מחשב שהוא.

4. בא כוח המבקשת טען כי הסעיף 3 לחוק נמנע בכוונה להגדיר את המונח אמצאה, והצביע בהקשר זה על הכתוב בדברי ההסבר להצעת החוק תשכ"ה, עמוד 119. הוא הוסיף כי הסעיף 3 אינו מסתמך יותר על לשון הפקודה הקודמת המדברת על Manner of new manufacture ועל פירוש הסעיף 101 הבריטי, המקביל והודה אמנם כי בהצעת החוק כתוב בעמוד 120 כי "בענין זה (סעיף 3) הולך החוק המוצע בעקבות השיטות הנהוגות בארה"ב ומרבית ארצות אירופה", אבל טען שההתייחסות לארה"ב הייתה מוטעית. הוא הצביע בהקשר זה על החוקים הגרמני, השוויצרי, הצרפתי והאמריקאי, וטען כי הסעיף 101 האמריקאי הוא הרבה יותר מפורט מהסעיף 3.

5. בא כוח המבקשת סקר את הפירוש הבריטי לסעיף 101 וטען כי בבריטניה מעניקים פטנט למחשב מתוכנת, גם את המחשב כשלעצמו ידוע וכל החידוש מתרכז בתכנית, והצביע בהקשר זה, בין היתר, על ההחלטות *Slee and Harris (1966) R.P.C. 194* ו- *Burroughs (1974) R.P.C. 147* הוא הצביע על כך שבבריטניה ניתן פטנט מקביל לבקשה דנן.

6. בא כוח המבקשת טען כי הבוחן טעה בהסתמכו על החלטת בית המשפט העליון בארה"ב בענין *Benson*, לטענתו הנימוקים לסירוב לפטנט היו:

א. שהתביעה 8 מהווה Algorithm.

ב. שהפתרון אשר ניתן מכסה את הבעיה המחמטית בשלמותה ואינו משאיר למדע מקום לתמרון.

לדעתו הנימוק העיקרי לסירוב היה כי הפיכת הרעיון אין לה אפשרות ביצוע פרקטי אלא עם מחשב דיגיטלי.

7. בא כוח המבקשת הוסיף וטען כי החלטת *Benson 2* הייתה אפילו מוטעית שכן לאותה בקשה ניתן פטנט בגרמניה לאחר החלטת בית המשפט הגרמני הפדרלי מיום 28.5.73 ולאחר שבית המשפט התייחס להחלטת *Benson 2*.

8. נוסף על כך, טען בא כוח המבקשת, שה- *CCPA* המשיך להעניק פטנטים המתייחסים לתכניות למחשבים גם לאחר החלטת *Benson 2* והצביע על ההחלטות הבאות *Knowlten 178 USPQ 486* ו- *Comstock 178 USPQ 616*

9. בא כוח המבקשת טען כי לאור התקדימים הנ"ל יש להעתר לבקשה לפטנט, שכן הבקשה דנן אינה מושחתת על פתרון של שיטה כללית למחשבים כמו ב- *Benson 2* אלא מתייחסת ליישום השיטה במטוס והלשון של השלבים a עד d היא רק לכאורה דומה למעין נוסחה מתימטית. לטענתו לשון השלבים a עד d היא רק דרך קצרה להוראות לסידור המעגלים האלקטרוניים של המחשב. הוא הצביע גם על העובדה כי גם בארה"ב הוענק פטנט מקביל לבקשה דנן.

10. בבואי להכריע בין טיעון בא כוח המבקשת לבין טיעון הבוחן אקדים הערה כללית: החלטה זו אינה באה להכריע בבעיה הכללית הסבוכה האם תכנית למחשבים מהווה נושא כשיר לפטנט לפי הסעיף 3 לחוק. בעולם הרחב שאלה זו טרם הגיעה להכרעה חד משמעית ולכן אנהג בה גם אני בזהירות יתר. לכן החלטה זו תתייחס אך ורק למקרה הספציפי שלפני.

11. בבריטניה נהוג להעניק פטנט למחשבים מתוכנתים כאשר הדגש הוא יותר על הניסוח המילולי של התביעה מאשר על תוכנה. ההחלטות הנ"ל בענין *Slee and Harris* ו- *Burroughs* מצביעות על גישה זו הנעוצה בפירוש הניתן להוראת הסעיף 101 הבריטי בדבר *Manner of new manufacture*. אעיר בהקשר זה כי עד כה כל ההחלטות המתייחסות לתכנות התקבלו ע"י רשם הפטנטים הבריטי או בית המשפט ושענין זה טרם הוכרע ע"י המוסד המשפטי העליון, בית הלורדים, כך שאין לדעת, לעת עתה, כיצד יפסוק בית הלורדים בסוגיה זו. אבל כאן, גם בא-כוח המבקשת מסכים כי אין לפרש את הסעיף 3 לפי הגישה הבריטית.

12. אוסטרליה הנהיגה גישה הפוכה ואינה מעניקה פטנטים למחשבים מתוכנתים או לשיטות שעיקרן תכנות. רשם הפטנטים האוסטרלי סירב להעניק פטנטים בשלושה מקרים כאלה :

א. בהחלטה בענין *N.V. PHILIPS GLOEILAMPENFABRIEKEN* 36 Official Journal of Patents, Trademarks and Designs 2392 (Australia) (1966).

המתייחסת למחשב שחידושו היחיד מתבטא בשלב מחשבתי.
ההחלטה התחשבה בין השאר בהחלטה הבריטית בענין *RPC 37 Swift* (1962).
הבקשה נדחתה למרות שהוענק פטנט מקביל בבריטניה.

ב. ההחלטה בענין *The Application of Texas Instruments, Inc.* 38 Official Journal of Patents, Trademarks and Designs 2846 (Australia) (1968).

התייחסה לשיטה שעיקרה שלבים מחשבתיים.

ג. ההחלטה בענין *Application by the British Petroleum Co. Ltd.* 38 Official Journal of Patents Trademarks and Designs 1020 (Australia) (1968).

התייחסה לאותה הבקשה שאושרה ע"י בית המשפט בבריטניה בענין *Slee and Harris*. הרשם האוסטרלי סירב לבקשה למרות ההחלטה הבריטית.

13. בא כוח המבקשת הצביע בין היתר על הוראת החוק השווייצרי בענין נושאים כשרים לפטנט, וטען כי הוראה זו דומה להוראת הסעיף 3, שכן אין שם הוראה מפורשת הפוסלת תכנות כנושא לפטנט.

בהחלטה השווייצרית בענין *Ex parte Hufnagel, Decision of the Amt für Geistiges Eigentum (Office of the Protection of Intellectual Property)* (1968), IIC1 (1970) 178.

סירב בית המשפט להעניק פטנט על שיטת חישוב מוטות הברזל הדרושות לזיון בלוקים מבטון כאשר התביעה התייחסה למחשב מתוכנת לביצוע השיטה. במקרה זה היה ברור שהמחשב כשלעצמו (בלי התכנות) ידוע היטב. הבעיה הייתה האם תביעה כזאת ניתנת לאישור לאור הוראות החוק "שלאמצאה דרוש יישום תעשייתי".

נקבע שם:

"a) In principle, it is generally acknowledged that patent law pertains exclusively to the area of technology and that patent protection is applicable only to the extent that natural forces in the broadest interpretation of that term were used to achieve a technical effect..."

"b) The idea for which applicant desires patent protection, namely the general principle of setting up a program for a computer. . . must be considered a purely mental achievement which is not patentable. Setting up a program for a program-controlled computer is merely a useful distribution of a mathematical procedure in order that the machine will understand that language. It is true that control of the computer is effectuated by using natural forces; nevertheless setting up the program itself is the result of a purely mental process which must be available prior to the use of the machine".

"c) The further argument that a computer program, directly aims at a technical effect is also not applicable. It is the use of the knowledge contained in the program which produces the predetermined technical effect; the program itself only represents a preliminary stage".

יצויין כי גישה דומה אומצה גם באוסטריה:

Decision of the Österreichisches Patentamt,
Beschwerdeabteilung

(Austrian Patent Office, Appeals Division)
(1971) OPatBl. 15; (1971) GRUR Int. 337;
II C 2 (1971) 206.

(a) Calculating instructions are not entitled to patent protection, since scientific theories and principles, as such, do not fall under the concept of invention in Art. 1 of the Patent Act.

(b) Calculating instructions are not made patentable by claiming patent protection for a calculating machine which is programmed according to instructions described in the patent claim.

(c) Computer programmes are not patentable in that the creative activity necessary to the formulation of a programme as well as the underlying computational process belongs to the realm of mathematics or intellectual endeavour, and not to the technological arts. A programme thus lacks all technical character.

(d) The adaption of a calculating instruction to a suitable computer programme is part of the routine tasks of a programmer and requires no inventive activity of any kind.

14. בא כוח המבקשת הסתמך גם על החוק הצרפתי החדש, אבל דווקא בחוק זה יש הוראה מפורשת הפוסלת תכניות למחשבים.

15. הצעת החוק חשכ"ה (עמוד 119) מסתמכת בין היתר על הצעת האמנה בדבר הפטנט האירופי. אמנה זו כוללת גם היא הוראה מפורשת הפוסלת תכניות למחשבים.

16. הצעת החוק קבעה גם כן כי בענין הסעיף 3 החוק הולך בעקבות השיטות הנהוגות בארה"ב ובמרבית ארצות אירופה. הסעיף 101 האמריקאי דומה מאוד לסעיף 3, וזה לשונו:

"Whoever invents or discovers any new and useful process, machine, manufacture or composition of matter of any new and useful improvements thereof, may obtain a patent therefor, subject to the conditions and requirements of the title".

לכתחילה לא נהנו בארה"ב פטנטים על חכנות, על יסוד הדוקטרינה של "השלבים המחשבתיים" שהוזכרה בהחלטה בענין

In re Abrams (1951) 89 USPQ 266 (CCPA):

1. If all the steps of a method claim are purely mental in character, the subject matter thereof is not patentable within the meaning of the patent statutes.
2. If a method claim embodies both positive and physical steps as well as so-called mental steps, yet the alleged novelty of advance over the art resides in one or more of the so-called mental steps, then the claim is considered unpatentable for the same reason that it would be if all the steps were purely mental in character."

מפנה בגישה זו אירע עם החלטות ה- C.C.P.A. בענין

In re Prater and Wei (1968) 159 USPQ 583 (CCPA)
(1969) 162 USPQ 541 (CCPA)

שאשרו חביעות למחשב מחוכנת:

"Apparatus and process claims broad enough to encompass operation of programmed general-purpose digital computers are not necessarily unpatentable; once a program has been introduced, general-purpose digital computers become special-purpose digital computers, which along with the process by which they operate, may be patented subject to the requirements of novelty, utility, and non-obviousness."

"... the question of whether a step in a process is mental or physical seems to us to be one of fact rather than one of law..."

"Citation of authority in support of the principle

that claims to mental concepts which constitute the very substance of an alleged invention are not patentable is unnecessary. It is self evident that thought is not patentable".

ה-C.C.P.A. המשיך באותה גישה בשורה של החלטות

Musgrave, (167 USPQ, 280)
Mahony, (164 USPQ 572)
Bernhart (163 USPQ 611)
Benson 1 (169 USPQ 548)
Foster, (169 USPQ 99)

ב-Benson קבע ה-CCPA כי דוקטרינת השלבים המחשבתיים מבוטלת, אבל בית המשפט העליון בהחלטתו ב-(175 USPO 673) Benson 2 הפך קביעה זו והחיה את הדוקטרינה בקבעו:

"Mental processes, abstract intellectual concepts are not patentable"

ההבדל הבולט בין הבקשה דנן לבקשה שנדחתה ב-Benson 2 הוא בכך שלשיטה לפי Benson אין יישום אלא במחשב בעוד שבבקשה הנוכחית יש יישום מעשי במטוס.

אמנם גם טיעון זה של בא כוח המבקשת הופרך ע"י הבוחן שהסתמך על החלטת ה-CCPA בענין Christensen (178 USPQ 35), בה ה-C.C.P.A. דחה את הבקשה בהסתמכו על Benson 2 ולמרות שגם לשיטה זו היה יישום מעשי מיוחד (מדידת נקבוביות האדמה). שתי החלטות ה-C.C.P.A. שצוטטו ע"י בא כוח המבקשת (Comstock, Knowlton) אינן לענין, כי לפני ה-CCPA לא היתה השגה לפי הסעיף 101 (המקביל לסעיף 3) אלא רק לפי הסעיף 112 האמריקאי הדן בחוסר סימוכין. ארה"ב היא כנראה הארץ היחידה שבה המוסד המשפטי העליון קבע עמדה ברורה בשאלת תכניות למחשבים.

17. בא כוח המבקשת הסתמך בין היתר על החלטת בית המשפט הפדרלי הגרמני בענין האמצאה הנדונה ב-Benson אבל כאן יש להחיל שני סייגים: הראשון, כי החביעה שאליה התייחס בית המשפט הגרמני הייתה הרבה יותר מצומצמת מהחביעות 8 ו-13 שאליהן התייחס בית המשפט העליון בארה"ב. השני, כי החלטה זו התקבלה רק במישור בית משפט ולא במישור הגבוה יותר של בית המשפט הפדרלי לצדק (Bundesgerichtshof) המקביל לבית המשפט העליון בארה"ב.

18. בהולנד קבע הרשם כי תכנות פסולה לפטנט בהחלטתו
 Decisions of the Octrooirad Afdeling van Beroep
 (Patent Office Board of Appeals) (1969 and 1970)
 IIC 2 (1971) 308.
 ההחלטה התייחסה לשיטת הפעלה של חיבור טלפוני שעיקרו בתכנות
 וקבעה:

"(a) Patent claims on computer or other programme-controlled systems such claims being characterised exclusively by a programme, are not admissible as claims to a device, since a device does not become a new product merely by having been programmed.

(b) Processes are patentable only if their subject matter is of a "material" nature in the sense of matter (in contrast to energy or information), that is, if they aim to effect chemical, physical or mechanical changes in matter, or to prevent such changes.

החלטה זו דוחה גם את הטענות כי ה- Software היא שווה ערך ל- Hardware בלשון זו:

"The hardware embodiment of a particular program is patentable but the software embodiment is not patentable"

19. הסעיף 3 לחוק הפטנטים קובע: "אמצאה, בין שהיא מוצר ובין שהיא תהליך, שהיא חדשה, מועילה, ניתנת לשימוש בה בתעשייה או בחקלאות ויש בה התקדמות המצאתית - היא אמצאה כשירת פטנט".

הצעת החוק תשכ"ה קובעת כי בענין זה החוק הולך בעקבות השיטות הנהוגות בארה"ב ובמרבית ארצות אירופה ומוסיפה כי המחוקק התחשב באמנת הפטנט האירופי ונטש את הגישה הבריטית בענין זה.

לכן הסעיף 3 ניתן לפירוש ע"י הרשם ובית המשפט ועלי איפוא לנהוג זהירות יתר במיוחד כשמדובר בענין כה מורכב כחכניות למחשבים וכאשר הבעיה טרם הוכרעה באופן חד משמעי בעולם הרחב חוץ מארה"ב. הבוחן הסתמך על הגישה האמריקאית ובמיוחד על ההחלטה בענין Christensen. בחינה מדוקדקת של החלטה זו מראה כי ההשגה

מבוססת על כך שהשליבים a עד d שהם עיקר האמצאה, מהווים שלבים מחשבתיים, דהיינו שאפשר לעשות את אותם החישובים שעושה המחשב במחשבה או בעזרת נייר ועיפרון. נראה לי שהבוחן התעלם כאן ממימד הזמן שיש לו חשיבות רבה בבקשה דנן, שכן עד שהטייס יעשה את אותם החישובים המוזכרים בשלבים a עד d במחשבה או בעזרת נייר ועיפרון, עובר זמן מסויים ומטוס האוייב כבר לא נמצא באותו מקום שהחישוב הנ"ל התבסס עליו, כך שלא תהיה אפשרות להשיג את מטרת האמצאה בשיטה זו.

20. לאחר ששקלתי את כל הגורמים הנ"ל ובחנתי את העמדות הנוקטות בארה"ב, מרבית ארצות אירופה ובפסנט האירופאי, הגעתי למסקנה כי במקרה הנוכחי לאור נסיבותיו יש להכריע לטובת המבקשת מחמת הספק, ומבלי כאמור לקבוע הלכה לענין כשירות לפסנט של תכנות מחשבים.

21. לאור הנ"ל אני מחליט לקבל את הבקשה עם החביעות שהוזכרו לעיל (פסקה 1), לאחר שיושלמו כל ההליכים הנדרשים לענין.

ניתן בירושלים היום כ' באב תשל"ד
(8 באוגוסט 1974).